

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Friderici Karg de Bebenburg Serenissimorum DD.
Fratrum Principum Electorum Colon. & Bavar. Ducum &c.
... Dissertationes Theologicæ, Nomo-Canonicæ,
Historicæ, & Politicæ Ad Constitutionem ...**

Karg von Bebenburg, Johann Friedrich

Coloniæ Agrippinæ, 1690

Diss. I. De Conditore, & causa hujus Bullæ: & speciatim de stylo Curiaë
Romanæ, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38308

DISSERTATIO I.

De Conditore, & causa hujus Bullae: ac speciatim de stylo Romae servari solito, in expeditione, & publicatione litterarum Apostolicarum, aliisque ad eas pertinentibus.

13. **D**E Conditore & causa emanationis hujus Bullae.

14. De duplici genere publicarum litterarum Pontificalium, & in specie de Brevibus, eorumque forma, atque de annulo Piscatoris.

15. De Bullis, & Sigillo plumbeo iis appenso, item à quo tempore introductum fuerit hoc sigillum discrimen: & quale sigillum hodie litteris privatis S. Pontificis apprimatur.

16. De diversitate styli ante, ac post S. Pontificis coronationem, sublatoque usu antiquo utendi Bullâ sine impressione nominis ante coronationem: ubi de statua Urbani VII. supra Minervam.

17. *Quan-*

17. Quando & quomodo S Pontifex in scribendo utatur nomine suo Baptismali; & quando altero post electionem assumpto: nec non de origine appellationis: Servus Servorum Dei.
18. Hodie hæc nuncupationis forma est constans & peculiaris Papæ Romano.
- 19 In quibus Brevia & Bullæ conveniant: & primo de salutatione: item de SS. Pontificum modo scribendi Hebrais, Gentilibus, Excommunicatis &c.
- 20 De appreciatione salutis, & imperitione Apostolicæ benedictionis.
- 21 A quo tempore transierit in usum stabilem, ut nomen S Pontificis nomini alterius, cui scribitur, præponatur: & de congruentia hujus styli.
22. Quos titulos S. Pontifex in principio Brevium & Bullarum Ipse sibi adscribat.
23. Nomen Papæ, & Episcopi sine adjectione propriæ Ecclesiæ absolutè prola-

- prolatum, inter viventes, hodie so-
lis Pontifici competit.
24. Discrimen tituli Pontificalis, &
maledictionis Chanaan.
25. De usu vocis Dominus: & quomodo
S. Pontifex in litterarum ingressu
hodie tractetur à Romano Impera-
tore.
26. Declaratio nominum, Fratrum, &
Filiorum.
27. Quosnam S. Pontifex fratres, aut
filios appellet: & à quo tempore no-
men filii dederit Imperatori.
28. De origine, multiplicitate & effi-
cacia clausularum derogatoria-
rum: nec non de vi clausulae sublatæ
& decreti irritantis.
29. De necessitate promulgationis le-
gum Ecclesiasticarum sententiæ DD.
oppositæ, an ad obligandos fideles
promulgatio Romæ solemniter facta
sufficiat? Conciliatio hujus disfidii.
31. Solutio difficultatis, quomodo per
novam legem obligari possint igno-
rantes.
32. De partibus Ordinariorum circa
publi-

publicationem Constitutionum generalium promulgatarum in Curia Romana, cum explosione vanorum pretextuum involventium contemptum formalem.

33. De praxi Principum quorundam secularium premittentium executioni litterarum Apostolicarum notitiam quampiam extrajudicalem.
34. De modo interminandi, Constitutionum infractoribus, vel aliis, indignationem Divinam.
35. Quomodo extendatur Data litterarum Apostolicarum: & de loco publicationis earundem in urbe.
36. De duplici Residentia, seu habitatione S. Pontificis Romae, cujus in Datis litterarum mentio hodie fieri solet.
37. Annus Incarnationis, Data subnexus, quomodo computandus: ubi de diversitate styli Cancellaria Apostolica, & Secretaria Brevium: & quomodo notetur annus Domini in litteris privatis.

38. De

38. De Anno Pontificatus : & quòd Papanec Brevia, nec plerasque Bullas subscribat.

39. An hæc Bulla Gregoriana recepta sit per Germaniam in territoriis Principum Ecclesiasticorum?

40. Quid in statibus laicorum S. R. I. Principum : ubi de Bulla Urbani VIII.

13. Bullæ hujus Conditor fuit *Nicolaus Sfondratus* Mediolanensis, ante Pontificatum Cardinis Presbyter titi S. Cæcilie, & Episcopus Cremonensis, die V. Decembris A. Christi 1590. renuntiatus Pontifex, juxta morem pluribus sæculis à plerisque Pontificibus Romanis servatum, dimisso baptismali nomine *Nicolai*, dictus *Gregorius XIV.* coronatus die VIII. ejusdem Mensis Decembris, integritate, sanctimoniâ vitæ, Christianâque modestiâ clarus, atque in hoc tantum infelix, quod decimestri Pontificatu suo cum infirmitatibus propè continuis colluctatus fuerit : quibus non ob-

obstantibus, animum succrescenti in
 Gallia diffidio Religionis applicuit;
 Constitutionem B. Pii V. de non ali-
 enandis & infeudandis Civitatibus ac
 locis S. R. E. confirmavit; Cardinalibus
 ex ordine Regula. assumptis usum bi-
 reti rubri concessit; formam promovendi
 ex præscripto S. Concil. Trid. ad re-
 gimina Ecclesiarum Cathedr. aliarum-
 que dignitarum, de quibus Consisto-
 rialiter providetur, præstituit, indulta
 DD. Cardinalium super collatione
 certorum beneficiorum expressè re-
 vocavit: atque, ut de pluribus aliis
 laudabilibus ejusdem Sancti Pontifi-
 cis constitutionibus & gestis sileam,
Anno 1591. die 24. Maii celebrem
 Bullam, quæ incipit: *Cum aliis non-*
nulli; de locali Ecclesiarum immuni-
 tate, quibusdam duntaxat casibus ex-
 ceptis, inviolabiliter observanda,
 hanc ob causam edidit, quòd, cum
 Sixtus V. & B. Pius V. sancto zelo du-
 cti, diversas facultates & indulta ex-
 trahendi criminosos ex Ecclesiis, sub
 variis modis & formis concessissent
 diver-

diversis Principibus laicis, eorumque Curiis & Magistratibus: plerique eorundem Ministri per falsas interpretationes illis abusi fuerint, cum non modica libertatis Ecclesiasticæ ac immunitatis localis perturbatione. Cuiusmodi vim ipse Gregorius Pontifex, adhuc Cremonensis Episcopus, pertulisse dicitur, abducto ex ejus cubili ad publicos carceres confugâ, qui sub ejus lecti Episcopalis sponda latitârat.

14. Deveniendò nunc ad stylum litterarum Apostolicarum: hæ sub duplici forma communiter expediri solent, aliquæ à Secretario Brevium, qui & eas propriâ manu subscribit, in membranis subtilibus & albis, caractere latino ac nitido, illitâ à tergo cerâ rubeâ, circumdatâ filis seu chordulis lineis, & signatâ annulo Piscatoris, ita ab insculpta S. Petri piscantis imagine dicto, qui per ipsum summum Pontificem, vel quempiâ ex confidentioribus ejus domesticis, diligenter custodiri, moxque post obitum

tur
co
ter
ven
oli
del
ga
de
hu
qu
ria
de
qu
ser
ru
qu
pl
gi
ex
sci
co
pl
ve
ro
ne

tum Papæ à Cardinali Camerario
confringi solet: & hæc dicuntur *Lit-
tera informæ Brevis*, quia brevibus
verbis res in iis conscribitur, voce jam
olim usurpatâ *l. fin. C. de Conven. Fisci
debitor. l. Excellentia 9. Cod. de ero-
gat. milit. annon.* quamquam subin-
de prolixitate suâ non respondeant
hujus nominis etymo.

15. Aliæ pro diversa negotiorum
qualitate conficiuntur per Cancellaria-
m sub *Bulla* seu sigillo plumbeo pen-
dente ex chordulis de cannabe, &
quandoque in materiis gratiæ è filis
sericis, in membrana magis nigra, ac
rudi, antiquo caractere Gallico,
quæ *Bulla* vocantur à præfato sigillo
plumbeo, hodie ex una sui parte ima-
gines SS. Petri & Pauli sibi impressas,
ex altera nomen Papæ regnantis in-
scriptum habente, tanquam ultimo
consummativo Apostolicorum di-
plomatam, quibus nimirum *Bulla* si-
ve *sigillum* ita demum firmitatem ac
robur tribuit, ut ante ejus appensio-
nem litteræ Apostolicæ nondum ex-
pedi-

peditæ dicantur *C. licet. 5. X. de crimine falsi.* & hæc sigillorum diversitas vix ante sæculum xv. in usu, sed Brevis æquè ac Bullis sigillum plumbeum appositum, sigillumque P. scatoris, cujus primo meminit Clemens IV. in privatis plerumque tantum epistolis adhibitum fuit, quibus hodie gentilitia S. Pontificis insignia apprimuntur.

16. Quòd autem aliqui veterum transumptores, ignari præsentium, afferunt, electum in S. Pontificem, ante coronationem suam, etiamnum dimidiâ tantum Bullâ uti, eâ scilicet parte, cui sacri vultus Apostolorum (ut eos appellat Innoentius III. *lib. 1. registr. epist. 213*) impressi sunt, alterâ remanente vacuâ, cui aliàs nomen S. Pontificis inscribi consuevit, minimè verum est: licet enim, defuncto Papâ, hi quoque typi subito destruantur: illicò tamen à creatione novi Pontificis (quidquid fuerit adhuc tempore Urbani IV. apud Illustrissimum Spondanum *ad A. C. 1261. num. 4.*)

num 4) novum quoque plumbum, ut
 vocant, conficitur, & inter stylum an-
 te & post coronationem Papæ, nihil
 discriminis obtinet, nisi quod in Data
 litterarum, loco verborum: *Pontifi-*
catûs nostri: ponatur suscepti à nobis
Apostolatûs officii Anno primo: ex-
communicatis à Clemente V. per ex-
trav. com. quia nonnulli 4. de sent. ex-
com. meritò iis, qui literas Apostoli-
 cas super quibuscunque negotiis ante
 coronationem confectas impugnare
 non verentur, aut afferere præsumunt,
 quòd S. Pontifex ante suæ coronatio-
 nis insignia non debeat uti Bullâ, in
 qua nomen ipsius exprimatur: cùm
 electus validè Pontifex statim, ac ele-
 ctioni de se factæ consentit, plenissi-
 mam à Christo recipiat jurisdictionem
c. In nomine Domini 1. dist. 23. ut liquet
 exemplo Urbani VII. cujus decimo-
 tertio ab electione die vitâ functi, an-
 tequâ ordinatus & coronatus fuisset,
 statuatam Confraternitas Annunciatae,
 erecto Romæ in Ecclesia FF. Prædi-

B

caro-

catorum sepulchrali monumento ,
Pontificalibus quibuslibet insigni-
bus condecoravit. In vetustioribus
quidem Bullis plumbeis nomen Pon-
tificis solum in antica , & in postica
vocabulum *Pape* , adhuc tempore
Stephani VIII. conspicitur : ast hæc
forma tractu temporis varias muta-
tiones experta fuit , donec præsens u-
sus constanter invaluit : sugillatq;
Albertus Argentinensis ad A. Christi
1342. Clementem VI. Lemovicensem
Patre Guilielmo Rosei Vici Domino
natum , quòd contra prædecessorum
morem , Bullas plumbeas Gentilitiis
quinque rosis suis insigniverit: ad cu-
jus imitationem Urban. V. apud Ciac-
conium in iisdem quinque Cruces,
intra querneam coronam dispositas
pro signo assumpsit : & post duo ferè
secula Paulus III. in gratiam gentis suæ
Farnesiæ nomen suum plumbo im-
pressum liliis cinxit.

17. In principio tam Brevium ,
quàm Bullarum, nomen Sancti Pon-
tificis ponitur, non proprium in Bap-
tismo

tismo acceptum (cujus initialem litteram tantum in supplicationibus ad se directis, cum annuit, propria manu, ex usu recepto inferius adscribit hoc modo: *Placet B.* id est *Benedictus* (quod baptismale S. Pontif. Innocentii XI. nomen fuit) *fiat ut petitur B.* & quandoque *fiat. B.* pro varietate rerum, quas memoriale concernit) sed alterum *statim ab electione assumptum* cum hoc discrimine, ut in Brevibus quidem dicatur: *Innocentius Papa XI.* at in Bullis, sicut etiam in hac nostra Gregoriana conspicitur: *Innocentius Episcopus, servus servorum Dei.* adeo ut, si absque hujusmodi inscriptione Bulla quaedam appareat, tanquam contra stylum concepta, de falso suspecta sit, Flamin. Paris. lib. 8. de *resignat. q. 7. n. 113.* qua scribendi ratione primus inter Romanos Pontifices constanter usus legitur S. Gregorius M. (unicam forsan ejusdem epistolam ad Ethelbertum Anglorum Regem exceptam) ad cohibendum Joannis Jejunato

junatoris Patriarchæ C. Paniconatum, quo Patriarchæ Oecumenici titulum affectârat : cujus sancti Papæ vestigiis institère deinceps ejusdem in Petri Cathedra Successores.

18. Nec solidè refragantur, quo ad tituli hujus originem ij, qui jam seculo IV. tempore Eusebii Emiffeni in Phœnicia Episcopi, ex ejus *Homil. 21. post Pentecost.* à SS. Pontificibus hoc nomen in ipsorum epistolis passim assumptum existimant: cùm *Homiliæ de tempore & Sanctis*, sub nomine præfati Eusebii editæ, in quibus laudatur S. Gregorius M. & disputatur adversus Pelagium, ex *indicibus vaticanis, & fide Petri Diaconi Cassinensis Bibliothecarii* S. Brunoni Signiensi Episcopo vindicentur. Sique in *actis S. Damasi Papæ*, Hic Stephano Carthaginensi & tribus Conciliis Africanis rescribens, easdem voces *Servi servorum Dei* adhibuisse legitur, vel iis obiter, vel semel tantum usus fuisse dicendus est, vel parùm fidei acta de
 .
 offici-

catos, quibus Papa vel nihil prorsus;
 vel hæc expressa verba *sine salutatio-*
ne, ut Innocentius III. *lib. 2. Epist. 28.*
Potestati & Populis Tarvisinis sine sa-
lutatione: adscribit, vel *lumen Divi-*
na gratia; sanioris Consilii spiritum;
agnitionem via veritatis & agnita cu-
stodiam &c. apprecatur: notatq; *Glos.*
in C. si aliquando 41. V. salutationis x.
de sent. excom. si quando S. Pontifex
 sciens volens impertiatur, excommu-
 nicatis *salutem & Apostolicam benedi-*
ctionem, quòd de jure Decretalium eos
 absolvere præsumatur. Quia verò ple-
 rumque dubitabatur, an scienter vel
 ignoranter Pontifex cum excommu-
 nicato communicans, intenderet il-
 lum absolvere, *Clem. 1. eodem.* statu-
 tum fuit, ut, quamvis scienter, Ponti-
 fex cum tali communicaverit, non id-
 eò eum absolvisse credatur.

20. Est autem modus hic in ipso
 literarum ingressu salutandi vetus, ut,
 post Authores profanos, ex Canoni-
 cis quoque S. Scripturæ epistolis con-
 stat

stat, quarum Conditores iis, ad quos scripsere, *gratiam, misericordiam, pacem, salutem* exoptarunt: quæ postrema formula apprecandi *salutem* à sanctis Apostolis communem epistolam ad alios dirigentibus *Act. 15. V. 23.* ex iisdem verò sigillatim scribentibus, ab unico S. Jacobo Græcè *χαριτες* adhibita, Romanis Pontificibus deinde familiaris evasit, adjunctis nonnunquam vocibus. *In Domino, in Christo, in roseo Christi sanguine &c.* ab Agathone verò & Constantino PP. talibus omiſſis, post *salutem* immediatè *Benedictionis Apostolicæ* mentio facta fuit: nullâ tamen certâ lege, usque ad ætatem Leonis IX. Germani, ab Episcopatu Tullensi ad S. Petri Apostolorum Principis Cathedram assumpti, cujus tempore fixa esse cœpit in litteris Apostolicis hæc salutandi formula: *Salutem & Apostolicam benedictionem.*

21. Et quemadmodum olim perinde fuit, utrius nomen in litteris, scri-

A 4   bentis

bentis videlicet, an ejus ad quem scri-
 bebatur, alteri præponeretur: imò
 plerumque scribentis tum apud He-
 braeos & Græcos; tum apud Latinos,
 primo loco positum cernitur, ut 2.
Machab. 1. v. 10. *cit.* *Act.* 15. v. 23. *Act.*
 23. v. 26. adeo ut Ausonius necessitate
 metri nomen suum nomini Paulini
 postponens, id excusasse legatur hoc
 disticho.

*Paulino Ausonius: metrum sic suavit,
 ut esses*

*Tu prior, & nomen præcederere
 meum.*

Ita quoq; nomina SS Pont. nullâ cu-
 jusquâ ratione habitâ, modò primû,
 modò postremum locum occupas-
 se, liquet ex pluribus eorundem epi-
 stolis, & signanter S. Leonis P. cujus no-
 men *Epi* 12. *Cæsari Theod. Religiosissimo*
& piissimo Augusto, Leo Papa Ecclesia
Catholica Urbis Roma, Imperatorio
 nomine postpositum cernitur; alibi
 verò, scilicet *Epist.* 17. & 33. *Leo Epi-*
scopus Theodosio semper Augusto, ei-
 dem

dem prælatum : donec seculo IX. Nicolaus I. etiam cum Imperatoribus ac Regibus tractans in literarum inscriptionibus continuò primas suomet nomini detulit, cujusmodi stylum ex eo tempore (si Formosum P. ad Episcopos Angliæ *epist.* 2. ita scribentem : *Fratribus & Filiis in Christo omnibus Episcopis Angliæ Formosus & Benedictum VII.* similiter styli præfati non ad eò tenacem excipimus) ad nostra usque tempora conservarunt : cujus ultimi styli ratio peti posse videtur ex Hilario Sardo Ecclesiæ Romanæ Diacono *Authore commentariorum in epistolas S. Pauli*, in quibus existimat, ejusmodi stylum convenire dignitati scribentis, *sicut Indices seculi solent ad eos, quos regunt, scripta dirigere.*

22. Quanquam porrò unicuique dignitatis suæ titulos inscribere liceat, & plerique profani Principes longam titulorum seriem nominibus suis subnectere soleant : Romani Pontifices

B 5

tamen

tamē (ut ut ab aliis tum Imperatoribus ac Regibus, tum Conciliis, Patriarchis, Episcopis, &c. honorati præcellentibus titulis *Apicis Pontificatus, Domini Domūs Dei, Patris Patrum, Principis Ecclesie vel Episcoporum &c.*) vel nuda tantum nomina sua, ut supra *Formosus*, præmiserunt in literis, quam solius nominis præpositionem Symmachus *lib. 2. epist. 35.* formam vetustatis appellat; vel iis voces *Episcopi*, aut *Papa* quandoque cum addito *Romant, Urbis Romæ, vel simpliciter Ecclesie Catholica*, sine loci cuiusquam particularis expressione, subjunxerunt: hodieque, ut *nu. 16.* innui, inconcussè servatur hic stylus, ut *S Pontifex* in Brevibus se *Papam* absque addito, & in Bullis absolutè *Episcopum, servum servorum Dei* appellet.

23. Quod utrumque nomen, licet in se simplicissimum, & illud *Papa* quidem, juxta dicta in *Isag. Parascevast. ad conferent Clerical. qu. 10. fol. 170.* & mox dicenda *nu. 24.* olim quibuslibet

bet Clericis ; alterum verò *Episcopi* ;
 cunctis in Episcopali gradu constitu-
 tis commune, modò universalissimam
 in Romano Pontifice jurisdictionem
 spiritualement, non everfivam Hierar-
 chia Ecclesiastica, indicat, neque no-
 men *Episcopi* absolutè prolatum, sive
 sine adjectione propria Ecclesie suæ
 positum, quicumque alius orbis Epif-
 copus adhibet, eademque de causa S.
 Rituum Congregatio, ad relationem
 Eminentissimi Azzolini, ii. Martii
 1684. orationem de S. Andrea Corsi-
 no, quæ incipit : *Deus plebis tuæ mise-
 rator* : propter verba : *Pastoris sui so-
 lemnia recensenti* : pro sola Diœcesi
 Fesulana firmam remanere, ac aliam
 tunc præscriptam, ab Ecclesia univer-
 salirecitari præcepit : aut sicubi
 quidam, ut in collationibus cum Dona-
 tistis Carthagine habitis Fortunatia-
 nus, Aurelius, & Augustinus, absolutè
 inscribuntur *Episcopi Ecclesie Catholi-
 cæ*, per eum loquendi modum à Do-
 natistarum Episcopis discernuntur: in

quo eodem sensu Felix III. *epist.* 4. ad Zenon. Imper. asseruit, Petrum Alexandrinum Eutychiei sectatorem à Donatistis & Hæreticis ordinatum non potuisse præsidere *Ecclesie Catholice*, hoc est, *Ecclesie cuiquam Catholice*, adeòque nec Alexandrinæ. Similiter Charibertus Francorum Rex An. C. 562. apud Valesium *in præf. ad tom.* 2. *ver. Francicus* unum Sedis Romanæ Antistitem *Papa* appellatione designat. idque nomen Gregorius VII. in Concilio Romæ An. C. 1075. habito, ut constat ex *Actis ejus Synodi*, quæ habentur in Regesto epistolarum ejusdem, ad Pontificis Romani personam restrinxit.

24. In verbis denique, *Servus servorum Dei*, SS. Pontifices ad illud Christi *Matth.* 20. v. 27. & 28. respiciunt: *Qui voluerit inter vos primus esse, sit vester servus: Sicut Filius hominis non venit ministrari; sed ministrare: & hoc ipso, quo tam insigne præbent humilitatis ac modestiæ specimē,*
subli-

sublimiores cæteris dignoscuntur. Neque hæc eorum denominatio ex illa Noëmi ad Chanaan maledictione *Genes. 9. v. 25. Maledictus Chanaan, servus servorum erit*, sed ex S. Gregorii facto, ut *num. 17. recensui*, fundato in modò dicta Christi sententia sumitur, atque per additamentum *Dei*, juxta observationem Ruperti Abbatis *adhunc Genes. locum*, discrimen condemnationis ad servitutem vilissimam, à voluntaria ac laudabili submissione animi declaratur.

25. Quæ dum scribo, occurrit mihi, quod de S. Gregorio M. refert Joannes Diaconus in *ejus vita lib. 4. num. 58.* his verbis: *omnes quidem sacerdotes, Fratres & Commiistros, Clericos autem diversi Ordinis dilectissimos Filios; at verò Laicos viros Dominos, & foëminas Dominas in suis litteris nominabat: neque ab aliquo se summum Pontificem aut universalem, sive Dominum vocari equanimiter permittebat &c.* Ubi quantum ad vo-

eem *Domini* constat, alios quoque
 S. Sedis Romanæ & supremos Eccle-
 siæ universalis Antistites in formula
 Litaneutica, eo in loco, quo Eccle-
 sia Capitis sui visibilis in publicis pre-
 cibus meminit, egregiâ humilitate,
 non nisi per syncopen *Domnos Apo-*
stolicos nuncupari voluisse: quâ illo-
 rum modestiâ non obstante, ab aliis
 Patriarchis, Episcopis, cæterisque
 fidelibus, imò post Imperium ad Ger-
 manos translatum, ab ipsis etiam Ro-
 manis Imperatoribus citra difficulta-
 tem *Domini* appellati fuerunt, & mor-
 tuus novissimè felic. record. Roma-
 nus Pontifex ita salutatus fuit in litte-
 rarum ingressu à sacra Majestate Cæ-
 sarea: *Beatissimo in Christo Patri In-*
nocentio XI. Divinâ Providentiâ san-
ctæ Romanæ ac universalis Ecclesiæ sum-
mo Pontifici, Domino Reverendissimo,
Leopoldus eâdem divinâ favente cle-
mentiâ electus Romanorum Imperator
semper Augustus, ac Germania, Hun-
garia, Bohemia, Dalmatia, Croatia,
Scla-

Slavonia &c. Rex &c. post officiosam commendationem, Filialis nostrae observantiae perpetuum incrementum. eo planè modo, quo S. Hieronymus ad Theophil. reportatum apud Monachos fructum Episcopalis modestiae celebrat, Non queris Monachos tibi esse subjectos; ideò magis subjectos habes: tu offers osculum, illi colla submitunt &c.

26. Quantum deinde ad nomen *Fratrum & Filiorum*: cùm juxta *Genesis 9. v. 5.* omnes homines, velut unius naturæ partus, sibi jure quodam germanitatis, ceu fratres connectantur, ideoque S. Augustinus non solum Donatistas in *Brevic post collat. c. 3.* sed & Ma'laurenses adhuc idololatrias *epist. 42. titulo Fratrum* honoret: multò æquiùs in Ecclesia quondam receptum fuit, exemplò Christi & Apostolorum, ut fraternitatis nomen sibi quique fideles communiter arrogarent, ob lavacrum scilicet regenerationis, seu fontem
 geni-

genitalem baptismi, ut eum vocat S.
 Cyprianus *epist.* 2. è quo velut *utero*
fidelium, secundum S. Chrysofomi
 phrasin *in c. 4. ad Galat.* omnes Chri-
 sti infantes nascuntur. Quod *fratrum*
 nomen cum, tempore hujus sancti,
 peculiariter sibi tribuissent Monachi,
 sanctus Ecclesiae Doctor *hom.* 80. ad
 illud S. *Matth.* 25. v. 40. *Quamdiu*
facitis uni ex his fratribus meis: & ho-
mil. 25. *ad Hebr.* excutiens illud 1. *Co-*
rin. 5. v. 11. *Si quis frater nominatur*
inter vos: id minimè ferendum cen-
suit, eidemque post alios, adhæsit S.
Doctor Angelicus 22. q. 187. a. 3. ad
2. & quodlibet 7. a. 17. ad 4. Imò S.
 Augustinus *lib. de vera relig. cap. 46.*
 fideles sub varia ratione sibi & *Patres,*
 & *Filios* esse posse ostendit: *omnes sub*
uno Deo Patre cognati invicem sibi
sunt, & Patres, cum sibi consulunt;
& filii, cum sibi obtemperant; & Fra-
tres, maximè quia eos unus Pater te-
stamento suo ad unam hereditatem
vocat. Sicque Apostoli cæteros fide-
 les

les tractârunt modò ut *Fratres*, quatenus ex eodem baptismo renatos, & subinde ut *Filios* à se per Evangelium ministerialiter genitos, *1. Corinth. 4. v. 15.* in quo sensu S. Ambrosius *lib. 1. de offic. c. 7.* munus Episcopale, respectu subditi gregis, *Paternum* dixit; & quicumque sacerdotes olim idcirco, quòd vi initiationis suæ haberent, unde per Sacramentorum administrationem possent conferre, Christi nomine, gratiam, quæ semen gloriæ dicitur, nomen *Paparum*, id est *Patrum* sortiti fuerunt.

27. In cujusmodi sensu per S. Augustinum relato si quando Gregorius II. & Sylvester II. Romani Pontifices olim quosdam Episcopos, velut ab Apostolica Sede potestatem & gradum ejusmodi nactos, eidemq; fideles ac morigeros, vocabulo *Filiorum* compellâsse leguntur: à plurimo tempore tamen *c. quã gravi 6. x. de crimi. falsi.* hæc in eorum litteris consuetudo

do

do invaluit, ut Patriarchas, Archiepiscopus, & Episcopus, utpote in Pastoralis sollicitudinis partem accitos *Fratres*; cæteros autem Reges, Principes, ac alios cujuscunque ordinis etiam Cardinales non Episcopus (nisi tractent cum toto Collegio) filios duntaxat appellent: ubi hoc singulare occurrit, quòd ante domitam à Gothis Italiam, & urbem Theodorico subjectam, in suis ad Imperatorem litteris, *inscriptione filii* consultò superfederint, atque à tempore Zenonis & Anastasii Imperatorum similis inscriptio primùm sensim in stylum transierit, ut obvia passim exempla testantur.

28. Insertæ sunt etiam huic Constitutioni Gregorianæ *clausula derogatoria*, juxta consuetum Curie stylum, qui natus videtur ex dissensione Canonistarum post decreta Pontificalia sub Gregorio IX. à S. Raymundo de Peñafort A. C. 1230 in unum Decretalium volumen redacta, inter
se

se altercantium super c. nonnulli 28.
 in V. expressam de hac Constitutione
 fecerint mentionem x. de Rescr. An
 rescriptum contra jus deroget juri, cu-
 jus non fecerit mentionem? quæ lis
 cum tractu temporis ex eo magis
 convalesceret, quòd SS. Pontificum
 aliqui derogarent expressè dispositio-
 nibus contrariis præcedentibus, sub-
 inde generaliter per clausulam: *Non
 obstantibus constitutionibus contrariis
 quibuscunque: & nonnunquam in spe-
 cie: non obstantibus Bonifacii P. VIII.
 de una & Concilii generalis de duabus
 dietis, aliisque Apostolicis ac Conci-
 liaribus constitutionibus &c. vel sicut
 in hac nostra Bulla Gregoriana: Non
 obstantibus premisis, tam Sixti & Pii
 V. quàm aliorum quorumcunque Præ-
 decessorum nostrorum litteris Aposto-
 licis, privilegiis &c.* Alii verò infer-
 tione clausularum ejusmodi superse-
 derent: ad tollendas duntaxat Cau-
 sidicorum cavillationes, ne litteras
 Apostolicas in causis Clientum, sub
 præ-

prætextu defectûs similitum clausula-
 rum, ab aliis impugnari contingeret
 hæc deinceps, quanquam non sine va-
 rietate, adhiberi cæperunt, factâ et-
 iam quandoque individuâ mentione
 nonnullarum legum hoc ita exigen-
 tium, quarum prolixus plerumque
 tenor ne, si totus infereretur novæ
 constitutioni, aut rescripto derogan-
 ti, paginam verbis obrueret, clausu-
 la generalis æquipollens individuæ
 expressioni iisdem vel similibus ver-
 bis inventa fuit, qualibus hæc nostra
 Bulla Gregoriana *num. 10.* utitur: cu-
 jus æquè, ac aliarum quarumlibet
 clausularum, sensus & effectus hic est,
 quòd S Pontifex corrigi, vel abro-
 gari velit quascunque contrarias di-
 spositiones, aut consuetudines prio-
 res etiam speciali notâ dignas, qua-
 rum notitiam in pectoris sui scrinio
 verè habet, aut habere præsumitur,
 ne videlicet non absque summo tum
 propriæ authoritatis, tum boni com-
 munis præjudicio, aliud dicere, & a-
 liud

liud velle censeatur. Idem est de clausula *sublatâ*, & *decreto irritante*, quæ ejus naturæ sunt, ut inficiant quamlibet contrariam possessionem & consuetudinem, ac eandem impediunt, ne unquam oriatur, aut progressum capiat, ex deductis generaliter in *Rota decis. 400. p. 9. recen.* unde resultat, ut in iis, quæ constitutioni cuiuspiam tali clausulâ atque decreto præmunitæ adversa sunt, nulla possessio, vel præscriptio suffragetur, nec allegari valeat, omnesque actus contrarii pro infectis habeantur.

29. Quantum ad promulgationem, neminem latet, eam esse conditionem, sine qua neque lex Ecclesiastica, neque civilis effectum consequitur: unde apud Romanos olim, lege semel conceptâ, rogabatur in curiatis comitiis populus, an acceptaret eandem, nec antè ligabatur, quàm illam tribus nundinis pro rostris editam *scivisset*, id est confirmasset seu approbasset: sufficiente tunc
ad

ad legis impugnationem hoc solo, si
 non idoneo die promulgata fuisset.
 Quoad *Leges Ecclesiasticas*, multi vo-
 lunt promulgationem constitutio-
 num atque decretorum Papalium in
 Curia Romana sufficere, nisi cavea-
 tur expressè, sicut *c. cum infirmitas*.
 13. *de penit. & remiss.* ut per Præ-
 latos locorum in singulis Provinciis
 certæ constitutiones specialiter pu-
 blicentur. Quorum tamen opinioni
 repugnant Panormitanus *ad cap. co-*
gnoscentes 2. *de constit.* Angelus *V.*
lex, q. 12. Medina *ad l. 2. q. 90. a. 4.*
 Sotus *de justit. l. 1. q. 1. a. 4.* Molina
de justit. & jure, tom. 2. tract. 2. disp.
 395. num. 4. Marchantius *in horto Pa-*
stor. in Res. Pasto. c. 4. q. 21. Sà. V. *Lex*
num. 9. &c. ea potissimum de causa,
 cum Justinianus Imperator *Nov. 66.*
 ex præscripto rationis naturalis ean-
 dem ubique vim obtinentis caverit,
 ut tunc demum quisque novis consti-
 tutionibus efficaciter obstringatur,
 cum hæc in Provinciis autoritate

pub-

publicâ promulgatæ fuerint, quò ni-
 mirum ab *universis*, quorum actio-
 nes dirigere debent, *intelligentur*. *L.*
Leges sacratissimæ. 9. Cod. de LL. ne-
que contrarium ulla lex Ecclesiastica
statuat, ex principio can. si in adjuto-
rium. 7. dist. 10. & c. Intelleximus. 1.
de novi oper. nunt. quòd nulla quo-
 ad hoc discriminis asserendi ratio in-
 veniatur: idque tantò magis, cùm
 diffusi per quatuor mundi plagas spi-
 ritualis regni vastitas constitutiones
 Romæ tantùm publicatas non sinat
 uniformiter innotescere per omnes
 Provincias, in quibus specialiter
 promulgatæ non sunt; nec quæcun-
 que relatio, aut fama de lege edita ad
 obligationem sufficiat; magnamque
 difformitatem & confusionem inter
 fideles in iisdem Provinciis degentes,
 atque conscientiarum illaqueatio-
 nem omninò sequi necesse sit, si nova
 le. quædam Ecclesiastica Romæ pub-
 lica. ^{con.} sparsim per mundum aliquos
 v. eadem casualiter instructos obli-
 gare

gare dicatur, aliis interim, ob necessa-
 riæ informationis ac notitiæ defe-
 ctum, in obsequendi libertate reli-
 ctis. Quò cum plura quoque Conci-
 lia, à plerarumque licèt partium Epi-
 scopis frequentata, respexerint, ju-
 bendo Canones à se conditos per
 Provincias divulgari: haud aliud de
 SS. Pontificibus novas leges Eccl. sia-
 sticas Romæ condentibus (quando
 contrarium non exprimunt in iis,
 quæ declarationem juris naturalis,
 aut divini, vel aliqua manifestè toti
 orbi uniformiter utilia ac necessaria
 continent) credi vel præsumi posse
 censent, quàm quòd in talibus indu-
 cendis non minore cum providentia
 & suavitate procedere cupiant, ac pro
 avertendis incommodis suprà expo-
 sitis, tum œcumenicæ & aliæ Synodi,
 tum Imperatores profani: maximè
 cum æquè commodè, ac Principum
 edicta, propalari per singulas subdi-
 orbis Provincias valeant ab Illu-
 strissimis Nuntiis Apostolicis, ac ipsis et-
 iam

iam Ordinariis primæ Sedi subjectis.
 Quod in fidei decretis idcirco secus
 esse notat Cabassutius in *Theor. &*
praxi juris Cano. l. 1. cap. 4. num. 6.
 ut iis ligentur, quicumque privatim
 sufficientem illorum notitiam obti-
 nent, quamvis in Provinciis promul-
 gata non fuerint, quia reliqua decre-
 ta sunt juris humani vel Ecclesiastici,
 nec nisi juxta modum civilem & hu-
 manum obligant, primario quidem
 populum, secundo autem singu-
 los particulares, quatenus sub obli-
 gatione publica comprehenduntur.
 At leges Divinæ seorsim singulos ad-
 stringunt, quibus plenè innotuerint,
 tametsi modo civili promulgatæ non
 fuerint, sicut exemplo Eunucho Re-
 ginæ Candacis *Act. 8. v. 35. & seq.* li-
 quet, infidelè obligationi fidei subjici,
 si ei sufficienter, quamvis per privata
 colloquia, ut hinc cum Philippo Dia-
 cono, proponatur.

30. His Doctorum sententiis ita
 secum pugnantibus, ut aliqua eas

C

con-

conciliandi ratio inveniatur : cū
 nova lex positiva singulis totius Ec-
 clesiæ subditis personaliter proponi
 non possit, & legislatoris tamen vo-
 luntas iis sensibilibus innotescere de-
 beat : ea novæ legis promulgatio *ab-*
solutè & substantialiter requiri dicen-
 da est, quæ cunctorum repræsentan-
 tibus, Ministris, aut Procuratoribus,
 vel Agentibus facillimè patefiat, à
 quibus ejusdem notitia sensim ad a-
 lios pertingere valeat : id verò sat is
 præstat per publicationem solem-
 nem in Curia Summi Pontificis, ubi
 cū plerorumque Principum tum
 sæcularium, tum Ecclesiasticorum
 Ministri continuò resideant, ac no-
 vis ejusmodi legibus in forma solita
 publicè lectis & affixis, saltem popu-
 lus, & ii, qui tunc Romæ fuerunt, a-
 ctu obligentur, patet, proposi-
 tionem ita solemniter in Curia factam,
 ad *simpliciter* obligandum sufficere,
 nec aliter deinde (nisi legislator ipse
 secus declaret) promulgationes in
 singu-

singulis Provinciis , quàm purè secundùm quid , ac veluti complementum publicationis substantialis jam priùs in Curia factæ requiri , ut nemo videlicet ignorantiam obtendere possit, omnisque in communitate difformitas atque confusio evitetur.

Nec obstat , quòd notitia legis in Curia solemniter editæ non illicò ad omnes perveniat : cùm apud eos saltem vim sortiatur , quibus legitimè innotuit , nec ad fundandam obligationem , singulorum præcisè notitiâ opus sit, dummodo sciant ii , à quibus vel ex officio , vel aliàs derivari deinde ad cæteros valeat : sicut obligatio ex contractu Patris pro se ac suis in infinitum descendantibus objectivè repræsentatis , ad liberos ac nepotes , etsi tunc nondum existentes & ignorantes , pertingit ; ignorantia ad id proficiente fidelibus remotis à Curia, ne omissio (*materialiter & ex se peccaminosa*) ob defectum notitiæ ac intentionis iis imputetur

ad culpam aut pœnam, donec sufficienter cognoverint; vel sufficienter excitati ad quærendam legis notitiam, ex mera negligentia vel contemptu, eâdem caruerint; aut in foro externo de ipsis alterutrum præsumatur.

32. Quamvis non negem, ut lex quædam nova cum fructu inducatur, commendari à charitate atque prudentia meritò debere illos SS. Pontifices, qui seclusâ graviore causâ, qualis foret E. G. timor, necubi injustè impediatur ejusdem publicatio (exemplo S. Concilii Tridentini *sess. 24. de matrim. cap. 1.*) legum suarum obligationem in actu secundo cohibent, antequam in Provinciis promulgentur. Qui si tamen ex urgente causâ speciali, & quasi per accidens velint, ut lex in Curia tantùm promulgata ubique obliget, hancque intentionem suam exprimant, eo casu Ordinarii, tanquam in partem sollicitudinis vocati, habitâ ejus notitiâ,
(ad

(ad quam sibi maturè procurandam ex necessitate sui officii eos ad proponenda gregi suo necessaria obligantis constringuntur) etsi de eo speciale mandatum à S. Sede non acceperint, seriò providere tenentur, ut in Diocèsibus suis lex innotescat fidelibus, & ab iisdem fideliter observetur: non obstante allegato principio Canonum, *de sectanda lege civili, ubi de Jure Canonico nihil speciatim invenitur dispositum*, utpote quod ad judiciales duntaxat causas pertinet, quæ in foro Ecclesiastico in tali casu ex legibus Imperatoriis deciduntur: dum è contrà Constitutiones merè positivæ SS. Pontificum Romæ tantùm publicatæ, in rebus ad disciplinam & mores spectantibus, si Legislatores ex inspecta qualitate verborum ita voluerint, sicut ex dictis possunt, etiam personas procul ab urbe morantes constringunt, peccantque, qui tunc eas recipere abnuunt, quatenus sine causa se legitimæ

authoritati subducunt, cui absolutè
à Christo *Matth 16 v. 19. & Ioan. 21.*
v. 17. sine conditione, si acceptent,
subjecti sunt: neque justæ præsum-
ptioni voluntatis non omninò abso-
lutæ in S. Pontifice cum certis qui-
busdam circumstantiis nequaquam
obligare volentis locus est, ubi se-
met aliter apertè declarat: imò for-
malis contemptus committitur, si
quando sub quibuscunque speciosis-
simis licèt protestationibus de non
violanda reverentia & submissione
sanctæ Sedi Romanæ debita, contra
expressum S. Pontificis præceptum
in materiis ad ipsum pertinentibus
ab eisdem sententia, decisione, ius-
su, seu declaratione recedatur. Et
hoc deploratis ac perditis causis
commune asylum eò usque captari
hodie solet à multis, quibus in præ-
sentibus extremisque malis dilatio
pro remedio est, ut in ipsam quoque
Cathedram Petri impingere, mille
perturbationes concitare, ac turpe
schif-

schisma introducere non dubitent, dummodo executioni quantumvis justæ ac necessariæ remoras injicere valeant, usque dum causa vel rerum status faciem mutet; quæ strophæ præprimis Eusebio Sorici Palatino technis atque versutiis pleno familiaris fuit, adeò ut, referente Sozomeno *l. 3. cap. 7.* Eusebiani ad Julium Papam litteras ironiæ, graviumque injuriarum plenas scribere, contumelioseque hujus S. Pontificis sententiam contra se latam impetere, contra Ecclesiæ Romanæ primatum insurgere, apertoque schismate Philippopolim secedere, ac talia perpetrare præsumperint, de quibus Sardicensis Synodum Julius Papa *epist. 4* erubuisse testatur. A quibus Magistris alii deinde ad hæc usque tempora didicerunt Romanam Ecclesiam iniquitatis arguere, ac nullam non debitæ subjectionis & reverentiæ legem audacter perfringere, dum impietatem suam stabilire moliuntur:

aliter ac S. Cyrillus Alexandrinus, qui ad declinandum scandalum, relicto Præsidis & Apostolici Vicarii throno, inter reos se posuit; tametsi, teste Facundo *l. 7. cap. 5.* ex sola suspitione damnatus: cujus adinstar, si refractarii quidam causæ suæ fiderent, publicumque bonum privato præponerent, nunquam schismati ac mille scandalis & malis ansam præberent.

33. Si verò Pontificalium Bullarum ac Brevium executioni supremi quidam Principes in Regnis & Principatibus suis extrajudicialem quandam notitiam de facto nonnunquam præmittunt, id minimè contingit, quasi absque tali illorum placito, ut optimè distinguit Emin. de Luca *in relat. Roman. Cur. Foren. disc. 2. num. 36* S Pontifici desit jurisdictio ac potestas in causis ac rebus ad se pertinentibus; sed quia Principibus expedit, habere scientiam de omnibus intra territoriorum suorum fines succeden-

cedentibus : ne fortè à S. Pontifice
 procul distito nihil minùs intenden-
 te, ex errore & ignorantia facti, cir-
 ca abrogationem veterum, aut no-
 vorum introductionem, in Regnis
 ac ditionibus illorum aliquid intem-
 pestivè geratur : qui nonnullorum
 Principum mos (præmittendi scili-
 cet Apostolicorum jussuum execu-
 tioni *Litteras Placiti*, ut Hispani; seu
Regium pareatis, ut Galli; sive *exe-
 quatur Regium*, ut Neapolitani ap-
 pellant) reverenter intra terminos
 observantiæ filialis continere se de-
 bet, sicut in nonnullis Principatibus,
 absente Rege, per Vicarios regi so-
 litis, illa executoratio seu notitia præ-
 via, sine qua provisiones ac litteræ
 Regiæ executioni non demandantur,
 salvâ semper Regis autoritate: qua-
 le quid in iis quoque statûs Ecclesia-
 stici Provinciis laudabiliter obrinere
 notat *cit. Cardinalis de Luca*, quæ
 per Cardinales Legatos gubernan-
 tur : & prout jam olim *Novel. 152.*

Præfectis prætorio licuit tamdiu novarum legum ad se missarum executionem, si è re publica judicassent, suspendere, donec relatu necessaria Principi suggestissent: cujus mente postmodum cognitâ, obsequium differri non amplius potuit, ut inexcusabiles proinde coram Deo forent quicumque supremi Principes, qui vel aliquid plus, sine ultronea Ecclesiæ concessione, sibi arrogare, vel litterarum Apostolicarum executionem, sub prætextu quolibet Divinis saltem oculis non illudente, in suis terris suspendere, aut prorsus impedire, vel in ipsas Ecclesiæ leges aut actiones sibi qualecunque judicium authoritativum vindicare, fideique ac disciplinæ magistros Episcopos in talibus censere præsumerent: nec quantâvis supremâ temporali auctoritate suâ à culpa & certa Dei vindicta redderentur immunes: etsi religionis aut alterius cujuscunque virtutis studium pro usurpationis suæ motivo alle-

allegent , reprehendendi à supremo Patre familias Deo , quòd pulcherri-
 mum in domo , in qua sua cuique di-
 visa sunt munera , nempe ipsum or-
 dinem , quantum quidem in ipsis est ,
 tollant , non sine gravi injuria Divi-
 næ Prudentiæ & Sipientiæ , quæ sin-
 gula singulis ita distribuit in Ecclesia
 Christi , ut inferiores superiorum of-
 ficiis nequaquam fungantur , nec u-
 nicuique , ne quidem Principi , lice-
 at pro arbitrato suo omnia exercere :
 prout Ozas expertus fuit , quem , li-
 cèt honoris causâ manum arcæ Dei
 admoventem , ultio Divina è vivis il-
 licò sustulit , non alia de causa , nisi
 quia temerè , quod pertinebat ad sa-
 cerdotum & Levitarum officium , sup-
 plere præsumpsit : similiterque Rex
 Ozias leprâ à Deo percussus legitur ,
 quòd incensum ad altare Thymiamatis
 adolere voluerit , hoc est , alieno
 ministerio fungi.

34. Neque porrò dura videri de-
 bet cuiquam adjecta sub finem contra

C 6

temera-

temerarios hujus constitutionis Gregorianæ infractores interminatio indignationis omnipotentis Dei, ac BB. Petri & Pauli Apostolorum: cum ad coercendos impiorum ausus, ipsi Apostoli, horumque exemplo SS. Pontifices atque Concilia jam ab antiquo sæpiùs anathematismis & imprecationibus, non ex odio, aut nocendi cupidine, sed ex charitate utendum putaverint: cujusmodi imprecationum modi ferè omnes in Concilio Toletano IV. *cap. 75.* referuntur, & in donationibus, quæ locis Deo sacris factæ sunt, potissimum occurrunt, ne, frigescente fidelium beneficiâ, & crescente e contra apud complures studio deprimendi Clerû, & Ecclesias, eas subverti contingat. Quod ne in hac immunitatis localis materia facilè eveniret, Gregorius XIV. similiter hanc constitutionem suam interminatione Censuræ, & Divinæ indignationis communit: quemadmodum S. Paulus Alexan-

Alexandrum & Himenæum Sathanæ tradidit, in carnis interitum, ut disce-
rent non blasphemare. Ubi cur, sicut
in Bullis plumbeis utriusque Apostoli
effigies, ita & in ejusmodi imprecatio-
nibus amborum nomina adhiberi so-
leant, orthodoxus tractatus C. Poli in
conventu FF Prædicatorum repertus,
apud P. Christianum Lupum *in scholio
excommunicationis Regis Henrici* ex-
ponit: illudque prætereundum non
est, quod habet Donatus *tract. 9. de
Clausul. privileg. claus. 16. nu. 3.* pri-
vari posse beneficiis Ecclesiasticis
contravenientes constitutionibus
cum clausula tali conceptis.

35. Data est hæc Constitutio Ro-
mæ in monte Quirinali, Anno Incar-
nationis Dominicæ, Millesimo, quin-
gentesimo, nonagesimo primo, No-
no calendas Junii, Pontificatûs sui
an. primo: & affixa ac publicata more
consueto, die vigesima octava men-
sis Maii in valvis Basilicæ Principis
Apostolorum de Urbe & S. Joannis
La-

Lateranensis, nec non Cancellariæ Apostolicæ, & in acie campi Floræ, ubi in Aula ad id destinata per turnum unus ex cursoribus qui Magister Curforum dicitur, ad præfinitum tempus quoddam residere consuevit &c. ubi plura circa stylum *Datarum Apostolicarum* observanda occurrunt.

36. I. Hodie ratione loci duplicem esse Datam S. Pontificis Romæ sedentis, nempe vel apud S. Petrum, si, prout hyberno tempore solet, in Vaticani collis Palatio habitet, in cuius subjecta planitie propè Naumachiam, ut antiqui Codices innuunt, S. Petrum in crucem actum Paulus Aringus *Roma subterranea l. 1. c. 2.* fusè ostendit; vel in monte *Quirinali* à præstantissimis duobus equis in eodem colle expositis hodie vulgò appellato *monte Cavallo*, ubi æstivo tempore degunt Pontifices, cuius montis à *Quirini* templo dicti nomine ac loco, Paulus V. ob suam erga Deiparam Virginem devotionem, ab Ecclesia S. Mariæ Majoris seu *ad Nives,*

ves, eidem habitationi æstivæ à se in
 amplio rem formam redactæ propin-
 qua, *Datam* ita deinceps concipi vo-
 luit: *Dat. Romæ apud S. Mariam, &c.*
 Quod si verò S. Pontifex alibi scribe-
 ret, quamvis Curia Romana *forma-*
liter accepta pro loco, in quo S. Pon-
 tifex p. t. residet in quacunque mun-
 di parte, extra Urbem, talis, ac ideò
 secundùm Canonistas, *ubi Papa, ibi*
Roma, dicatur: ejus tamen loci parti-
 cularis nomen cum expressione Diœ-
 cesis adscriberet, sicuti novimus,
 tempore Alexandri VII. fel. record.
 quandoque in arce Gandulphi Urbi
 proxima commorantis, aliquas ejus
 constitutiones cum *Data in arce Gan-*
dulphi Diœces, Albanen. emissas fuisse.
 Quod autem Bullæ Pontificales affi-
 gantur & publicentur etiam in val-
 vis Basilicæ *Lateranens.* seu *Constan-*
tiniana, vel *Salvatoris,* mirū non est,
 cū ea sit Ecclesia Episcopalis Ro-
 mana S. Pontificis, à Constantino M.
 constructa, cui adjunctum Palatium,
 olim

olim Plautii Laterani hominis Con-
 sularis à Nerone occisi domus, tunc
 in fiscum redacta, demumque Faustæ
 Constantini M. conjugii data, ac inde
adium Faustæ nomen sortita, jam
 tempore Melchiadis Papæ, Pontifici
 Romano vero similiter ex ejusdem
 Faustæ dono pro fixa sede servivit: ubi,
 teste Optato Melevitano *lib. 1. Syno-*
daliter damnatus fuit Donatus à casis
 nigris cum suis, qui cum appellâssent
 à judicio Melchiadis & Collegarum
 ad Constantinum Imperatorem, idem
 Optatus *cit. tradit.* Constantinum
 respondisse: *ô rabida furoris audacia!*
sicut in causis gentilium fieri solet, ap-
pellationem interposuerunt. Verùm
 hæc non faciunt ad rem præsentem.

37. Ante Numæ tempora Roma-
 ni decimestri periodo annum definie-
 bant, primis mensi Martio datis: hic
 verò Januarium & Februarium addi-
 dit, & à Januario annum incepit:
 quem morem ipsa quoque Romana
 Ecclesia observavit: quidquid alibi
 tantisper

tantisper fieri hac in parte consueve-
 rit, primordio anni tributo vel Mar-
 tio, vel festo Paschali, cujus proinde
 majori cereo novus annus inscribi so-
 lebat. Non rarò tamen ii non minùs
 qui ordiebantur annum à Paschate,
 quàm qui à Christi nativitate, iisdem
 verbis: anno *ab Incarnatione*, usi fuê-
 re, quem Incarnationis annum etiam
 Carolus M. frequenter expressit, cre-
 ditque Venerabilis Beda *lib. de ratio.
 temp. c. 45.* Annum Incarnationis
 Dominicæ Authore *Dionysio* Scythâ
 Monacho, cognomento *Exiguo*,
 scribente Cyclos Paschales, & ab eo-
 dem vulgò *Dionysianum* appellatum,
 adhiberi cepisse, tum ob immensum
 Redemptionis Humanæ beneficium;
 tum ad abolendum usum numerandi
 annos ab Imperio Diocletiani, qui, uti
 assumpto, unâ cum Imperii habenis,
 cognomine *Iovii*, non diu post *Domi-
 num* se vocari palàm, & tanquam
 Deum coli passus fuerat, ita & circa
 publicum temporis computum, ut
 benè

bene advertit Illustrissimus Sponda-
 nus ex Eminentif. Baronio *ad An. C.*
§27. num. 8. præfatam numerandi ra-
 tionem lege induxerat: quam averfa-
 ta quoque Ecclesia Alexandrina cum
 univerfa Ægypto, illud præstitit, ut
 observatam passim à Græcis calcula-
 toribus chronologiam non à Diocle-
 tiano, sed à tempore Martyrum, qui
 sub hujus Tyranni persecutione mor-
 tem gloriosam obierant, derivaret:
 unde & annus Diocletiani *annus gra-
 tia & misericordia* in Ecclesia Æthio-
 pica dictus fuit, ut constat ex Scali-
 gero *lib. 7. de emend. temp.* non ab ad-
 ventu Christi juxta compurum Dio-
 nyfianum in partibus illis nunquam
 receptum; sed à tempore dicti solen-
 nis Martyrii: quem usum ibidem
 vigere etiamnum, produnt *Epistola*
Ameræ Gabrielis Patriarchæ Alexan-
drini ad Clementem VIII. & Joannis
Comus Chorepiscopi Alexandrini a-
pud Eminentissimum Baronium
in hist. legat. Alexan. ad Clemen. P.
 VIII.

VIII. in append. Tom. VI. *Annal. &*
 Codices Coptarabici, in quibus libri
 Pentatevchi epistolæ S. Pauli. & Ca-
 nonicæ, & actus Apostolorum con-
 tinentur. Quis autem ex SS. Ponti-
 ficibus omnium primus notandæ In-
 carnationis Dominicæ in fine littera-
 rum principium fecerit, non planè li-
 quet, nec aliud hac de re securè dici
 posse videtur, nisi quòd hic annus
 non quidem à Pelagiano II. ut malè
 ponitur in conficta quadam epistola
 ad Joannem C Pnum apud P. Lab-
 bæum *in novissima Conciliorum edi-
 tione*, sed aliquamdiu post ab Hono-
 rio anno 633 à Joanne XIII. annis 969.
 & 971. tum à Leone IX. aliisque post
 hunc Romanis Pontificibus sæpè ad-
 scriptus reperiatur: ad quem Curix
 stylum se refert Eugenius IV. quando
 Incarnationis Dominicæ annos lit-
 teris SS. Pontificum jussit adscribi.
 Ubi tamen hodie notandum est dis-
 crimen inter stylum Cancellariæ Apo-
 stolicæ, & Secretariæ Brevium: qua-
 rum

rum illa computationem anni à 25
Martii, hæc à prima die Januarii in
datis litterarum desumit: quanquam
etiam prior sæpiùs annum Incarna-
tionis cum Anno Nativitatis con-
fundat; ita ut moderno tempore,
quoad annum Datarum in tribus lit-
teralium Papalium expeditionibus,
servire pro regula valeat, quòd *Bul-
la* numerent annos ab Incarnatione;
Brevia simpliciter ita terminentur:
*Datum Roma apud S. Mariam Ma-
jorem sub annulo Piscatoris, millesimo,
sexcentesimo, octuagesimo nono, Pon-
tificatùs nostri anno 13.* denique litte-
ræ privatæ annos Domini compen-
dio designent.

38. III. Ultra diem mensis, & An-
num Christi, post Romam à jure Græ-
corum avullam, annus Pontificatùs
quoque à nonnullis subindè Pontifi-
cibus Romanis, unâ cum, vel sine
tempore regnantis Imperatoris, pari-
ter in fine litterarum Papalium expref-
sus fuit, & cum ea quidem cautela, ut
dictio.

dictiones numerales ante Calendas,
 Nonas &c. per litteras & syllabas ex-
 tensè scriberentur, ne facilè fraudi lo-
 cus foret. Incipit autem Annus Pon-
 tificatûs à die Consecrationis & Co-
 ronationis ex dictis *nm. 16.* de consue-
 tudine eorundem Pontificum, qui
 non nisi ab eo tempore *annum sui*
Pontificatûs adscribunt. Quis autem,
 ex SS. Pontificibus hâc formulâ no-
 tandi An. Pontificatûs sui primùm u-
 sus fuerit, aut ab aliis nomine suo scri-
 bentibus eum adnotari iusserit, simili-
 ter non planè perspectum est: & in-
 ter primos extitisse Leonem III. o-
 stendite *ejus ad Carolum M. epistola 2.*
 de privilegio concesso Capellæ & Fra-
 tribus inibi ad Christi servitium adu-
 natis in monte Eresburg in Saxonia,
 cujus Data apud Severinum Binium
Tom. 6. Concil. general. fol. m. 205.
 his verbis concepta reperitur: *Dat.*
Eresburg per manus Ioannis Bibliothe-
carii & Cancellarii Ecclesie Roma-
nae, Sept. Kal. Ianuarii, Anno Domini
Leo-

Leonis III. quarto, Indictione septima;
die dedicationis Capella in Eresburg,
 quo anno, scil. An. Christ. 799. A-
 nastasius Bibliothecarius Leonem III.
 cum multis Clericis Romanis & Pri-
 matibus Civitatum, profectum ait ad
 Carolum Magnum *in hist. de vitis*
Rom. Pontif. & Baronius ad eundem
Annum 799. Illum à Carolo Pader-
 bornæ honorificentissimè susceptum
 affirmat. Porrò Gregorius V. Otho-
 nis III. Imperatoris consanguineus
 Othonis Saxonum Ducis Filius *episto-*
la 2. ad Herbertum Archiepiscopum
Ravennatem edita ab Ugellio in Ita-
lia sacra, post undecimum Pontifica-
tus sui annum expressum; hanc clausu-
 lam adjici fecit: *Imperante D. Othone*
III. à Deo coronato magno & pacifico
Imperatore, &c. Verùm quando Pon-
 tifex in Data de se ipso loquitur, eâ,
 quâ Gregorius XIV. formulâ uti solet,
 cujus rei exemplum ab antiquo cele-
 bre privilegium illud suppeditat,
 quod Rogerio Siciliæ Comiti, ejusque
 here-

heredibus ab Urbano II. Salerni concessum afferitur : datum Salerni per manus Ioannis S. R. E. Diaconi, Tertio Nonas Iulii, Indictione septimâ, Anno Pontificatus nostri undecimo : ubi tamen, cum Annus Christi 1097. consignatus fuerit indictione quintâ, & Sedis Urbani Anno decimo, vitium descriptionis irrepsisse necesse est, prout in Diplomatum vetustate expressis fieri non rarò consuevit. Et in Pontificibus Romanis hoc speciale advertitur, quod in plerisque eorum Bullis nulla ipsorum subscriptio reperitur, nisi quando eorum literæ in Episcopali Synodo signabantur, maximè à tempore Urbani II. usi hac formulâ : *Ego N. Catholice Ecclesie Episcopus subscripsi* : qui usus etiam hodie in Bullis solemniter signatis servatur.

39. Quamvis porrò nonnulli DD. apud Dianam coordinatum tract. I. de immunit. Eccles. resolut 23. 60. & 81. contendunt, hanc Bullam Gregorianam, in Hispaniis usu receptam non esse

esse : idemque de *Lusitania* testetur
 Curtellus apud Del Bene *de immunit.*
c. 16. dub. 40. sect. 2. nu. 3. imò (ut ni-
 hil hic dicam de serenissima *Veneto-*
rum Republica , cujus differentias su-
 per immunitate cum S. Sede Apосто-
 licâ habitas hoc loco referre non pla-
 cet) de Regno *Gallie* ex Cabassutio
in Notit. Eccles. Conciliorum ad Con-
Arausican. can. 5. §. 7. Edictis Fran-
 cisci I. An. 1529. art. 166. & Henrici
 III. An. 1585. cautum esse , ut Rei cri-
 minum, contra quos Judex laicus cap-
 turam decrevit , ibi hoc perfugio ca-
 reant, & ex locis sacris vi abducantur:
 a vita tamen *Majorum nostrorum* erga
 S. Sedem Apostolicam magistram ac
 ac matrem suam devotio, quam speci-
 aliter in Synodo An. Chr. 742. habi-
 ta contestati sunt verbis à S. Bonifa-
 cio Germanicæ gentis nostræ Apосто-
 lo *in epist. 105. ad Gudbert. Episc. Doro-*
vern. expressis: *Decrevimus in nostro*
synodali Conventu, & confessi sumus fi-
dem Catholicam, & unitatem, & subje-
ctionem

Etionem Rom. Ecclesia finetenus vita no-
 stra velle servare S. Petro &c. & per
 omnia praecepta Petri canonicè sequi
 desiderare, ut inter oves sibi commenda-
 tas numeremur: & ipsi confessioni uni-
 versi consensimus, & subscripsimus, &
 ad corpus S. Petri Principis Apostolorum
 direximus. Idem de Germanis asseve-
 rare non finit, quorum Ecclesiastici
 Principes in locis utriusque jurisdic-
 tionis suae, spiritali pariter ac temporali,
 subjectis Bullam Gregorianam, etsi
 non specialiter in his partibus publi-
 catam, cum ex dictis nu. 30. & sequen.
 eius publicatio Romae facta ad affici-
 endos omnes & singulos, quos con-
 cernit & concernet in futurum, juxta
 expressam Gregorii Conditoris men-
 tem, sufficiat, exactè observant: ean-
 demq; defun. nuper Serenis. Elector
 Archiepiscopus Coloniensis Maximilianus
 Henricus in Decretis & statu-
 tis Synodi suae Coloniensis. An. Christi
 1662. habitae par. 3. de statu person. tit.
 3. c. 4. §. 5. & seqq. inviolatè ubivis
 observari praecepit. D 40.

40. Quo ad Principes deinde seculares, Electoratûs Bavarici & Superioris Palatinatûs praxis ostendit, quantam serenissima Domus Electoralis Bavarica reverentiam Templis & Locis sacris juxta Bullæ Gregorianæ tenorem, atque Canones eâ priores, continuò deferat. Quâ in re cum non cedat hereditaria Augustissimæ Domus Austriacæ pietas, ac religiosâ imitatione tum serenissima Domus Electoralis Palatina, tum serenissima Badens. & quæ novissimè ad S. Matris Ecclesiæ sinû rediêrunt, non minus honoris atq; respectûs ædibus Deo dicatis exhibeant: Si quid in Germania difficultatis unquam exoriatur, id vel scholasticis & arenariis, quorundam crudo vocum cortici inhærentium, intinasque juris ac intentionis Pontificiæ rationes non penetrantium interpretationibus, vel indiscreto nonnullorum sive Ecclesiasticorum, sive Regularium zelo plerumque tribuendum videtur, qui non perpenso
 æquâ

æquâ lance favore tum immunitatis,
 tum disciplinæ Christianæ, ac publi-
 cæ quietis, ut notat Emin. de Luca *in*
suo Episc. pract. c. 22. nu. 7. immuni-
 tatem ad casus non comprehensos
 extendere conantur, bonumque pri-
 vatum facinorosi hominis publico u-
 triusque Reipublicæ bono subindè
 præponunt: imò non rarò, cum op-
 probrio habitus Regularis, cueillant
 sceleratos, aut superinjectâ muliebri
 veste in alterum quasi sexum, non sine
 gravi præjudicio læsæ partis, trans-
 formant: de quo scædo abusu, & ejus-
 dem antidoto quoniam infra *nu. 152.*
 & *seqq.* speciatim acturi sumus, hìc
 solum adverto: cum Constantinus M.
 & alii, post hunc, Principes supremi
 motivo Religionis, ut mox osten-
 dam, inducti cesserint jure abstrahen-
 di, sine auctoritate Ecclesiæ, ex hujus
 sinu confugas quorumlibet scelerum
 reos: non esse in illorum potestate, ut,
 invito Christi Vicario, dicatorum
 Deo jurium Custode, ac in terris visi-

bili vindice, quoquo prætextu à facta
 semel abdicatione seu in totum, seu
 pro parte recedant: quorum contra-
 riis ausibus sicubi S. Pontifex ad vi-
 tandum majus malum, haud apertè
 resistit, ejusmodi tolerantia non est
 approbativa; sed tantùm scandali de-
 clinativa *cap. cum jam dudum 18. x. de
 præben. extatque Bulla specialis Urbani
 VIII. incipiens: Rom. Pontifex 5. Junii
 1641. damnantis omnia præjudicialia
 immunitati Ecclesiæ etiam sub præte-
 xtu, quòd Bullæ Pontificiæ non fue-
 rint publicatæ, vel usu non receptæ,
 aut contrario usu abrogatæ.*

DISSERTATIO II.

*De origine & usu generali Juris
 Asylorum, ejusdemque introducendi
 motivis, ac mediis id ipsum stabi-
 liter conservandi: & de ultio-
 ne Divina in hoc sæculo con-
 tra immunitatis Ecclesia-
 sticæ violatores.*

41. **E** *Tymologia immunitatis & A-
 syli.* 42. *Moyfes*